

Türkiye’de Yapılan Araştırma Türlerinin Kanıta Dayalı Tıp Piramidi Hiyerarşisine Göre Sınıflandırılması ve Yıllara Göre Değişimi

Gülşah Seydaoğlu^a, Çağla SARITÜRK^a

^a Biyoistatistik AD, Çukurova Üniversitesi, Adana

Özet: Son yıllarda Kanıta Dayalı Tıp anlayışının yaygınlaşması, hekimlerin internette sıklıkla randomize klinik çalışmalarına ve bu çalışmalara dayanan meta analiz çalışmalarına talebini giderek arttırmaktadır. Amaç: Kanıta dayalı tıp piramidi hiyerarşisi içinde üst sıralarda yer alan araştırma tasarım oranlarının Science Direct ve Pubmed’de veri tabanlarında, yayımlanan çalışmaların araştırma tasarım tiplerini ve yıllara göre değişimini belirlemektir. Yöntem: 1990-2010 yılları arasında Science Direct ve Pubmed veri tabanlarında 1- Özet/Başlık/Anahtar Kelime (Abstract, Title, Keywords), 2- Tam Metin (Full Text), 3- Tüm alanlar (All fields) taraması yapılmıştır. Araştırma türlerinden Meta Analiz, RCT, Cohort, Kesitsel Çalışma, Vaka kontrol, Vaka raporları anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Bulgular: Science Direct’te yayınlanmış 1980-2010 yılları arasında 2.635.857 çalışmadan 58.130 (%2,20)’ü Türkiye’den gönderilmiş çalışmalardır. Başlık/Özet/Anahtar Kelimeler içinde tarama yapıldığında 187878 meta analizden, 4.584’ü (%2,43) Türkiye’de yapılmış çalışmalardır. Tam metin içerisinde tarama yapıldığında toplamda 2.336.455 makaleden 51.757’sinin (%2,21) veri tabanlarında, Türkiye kökenli makaleler olduğu saptanmıştır. Pubmed’de meta analiz makale sayısına bakıldığında; hem başlık-özet hem de tüm metin taramasında saptanan toplam makale sayısı değişmezken (24.938), Türkiye içinde yayınlanan meta analiz sayılarına baktığımızda başlık ve özet içerisinde arama yaptığımızda 9(%0,03); tam metin içerisinde arama yapıldığında 15(%0,06) yayına ulaşılmıştır; tüm dosyalar (All Fields) içinde arama yaptığımızda 44 (%0,17). Benzer şekilde randomize kontrollü çalışma sayıları tüm dosyalar içinde araştırıldığında toplam 196.118 yayından 4.023 (%20,05) Türkiye’den; Başlık/Özet/Anahtar Kelimeler içinde tarama yaptığımızda toplam 6801 yayından 117 (%1,72) Türkiye’den. Yayınların yıllar içindeki değişimine bakıldığında; 1989-1994 yılları arasında yapılan 318 meta analizlerden sadece 1 (%0,31); 754 Randomize kontrol çalışmadan 5(0,66); 2.123 Cohort çalışmadan 2 (%0,009) tanesi Türkiye’den yapılan çalışmalardır. 2009 yılında yapılan toplam 1.199 meta analizden 53’ünün (% 4,42) Türkiye’den olduğu gözlenmiştir, 633 Randomize kontrol çalışmadan 17 (%2,68) Türkiye’den; 4.064 Cohort çalışmadan 77 (%1,89) Türkiye’den; 2.449 vaka kontrol çalışmasından 87’si (%3,55) Türkiye’den olduğu gözlenmektedir. Sonuç: Son yıllarda Türkiye’de yapılan çalışmalarda kanıt piramidi hiyerarşisi içinde üst sıralarda yer alan araştırma tasarımlarına uygun makaleler yayınlanmaya başlamıştır. Özellikle meta analizlere kaynak oluşturacak olan RKC’rin sayısının artırılmasında yarar vardır.

Anahtar Kelimeler: KDT, Araştırma Tasarımları

Sorumlu Yazarın Adresi

Çağla SARITÜRK, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı
E-posta: caglasaritürk@gmail.com